

UNITAB

Kraków, 30.06.2023 r.

Szanowny Pan
JANUSZ WOJCIECHOWSKI
Komisarz do spraw Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Komisja Europejska
Rue de la Loi / Wetstraat 200
1049 Bruksela
Belgia

Szanowny Panie Komisarzu,

UNITAB jest organizacją zrzeszającą 25,000 unijnych plantatorów tytoniu. Piszemy do Pana Komisarza z gorącą prośbą o umożliwienie pilnego spotkania naszej delegacji z Panem Komisarzem. W trakcie spotkania chcielibyśmy poruszyć istotne zagadnienia dotyczące przygotowywanych rozwiązań legislacyjnych, które w najbliższej przyszłości będą miały olbrzymi wpływ na europejskich plantatorów tytoniu.

1. W dniach 20-25 listopada 2023 r. odbędzie w Panamie 10 Konferencja Stron Ramowej konwencji o ograniczaniu użycia tytoniu (COP10 WHO FCTC). Ramowa konwencja WHO o ograniczeniu użycia tytoniu (WHO FCTC) to pierwszy międzynarodowy traktat wynegocjowany pod auspicjami WHO. Został on przyjęty przez Światowe Zgromadzenie Zdrowia w dniu 21 maja 2003 r. i wszedł w życie 27 lutego 2005 r. UE i jej państwa członkowskie są stronami traktatu. Konferencja Stron (COP) jest organem WHO FCTC, który obejmuje wszystkie strony traktatu i odbywa się co dwa lata.

Sprawozdania, wytyczne i zalecenia dotyczące polityki są omawiane przez strony na spotkaniach COP, a strony decydują, czy poprzeć zalecenia, czy też nie, lub zwrócić się o dalsze prace. Wynik tych dyskusji jest ujęty w decyzjach przyjętych przez COP. Decyzje potwierdzające zalecenia polityczne mogą nakładać na Strony prawnie wiążące zobowiązania i stać się światowym punktem odniesienia w zakresie kontroli tytoniu (w tym uprawy tytoniu). W większości przypadków decyzje COP są bardziej restrykcyjne niż przepisy FCTC. Sesje COP regularnie omawiają i podejmują decyzje w szerokim zakresie zagadnień, wymagających wiedzy specjalistycznej w obszarach znacząco wykraczających poza zdrowie publiczne. Na przykład kwestie takie jak opodatkowanie, handel międzynarodowy i alternatywy dla uprawy tytoniu były przedmiotem debaty podczas ostatnich COP. Dlatego ważne jest, aby stanowisko UE w Panamie odzwierciedlało wiedzę fachową wszystkich służb Komisji, w tym Rolnictwa i wszystkich zainteresowanych stron, których to dotyczy. Dlatego jakże istotnym dla nas jest, aby **służby DG Agri miały wpływ na opracowywane stanowisko, a ich przedstawiciele uczestniczyli z Konferencji w Panamie.** W tym samym czasie, gdy dyskusje te będą prowadzone w Panamie, poddawane są przeglądowi ramy legislacyjne dotyczące kontroli wyrobów tytoniowych w UE, prowadzące do rewizji Dyrektywy Tytoniowej 2014/40/UE.

Proces rewizji aktów prawnych UE oparty na zasadach lepszego stanowienia prawa pozwala na szerokie konsultacje. Obecnie UNITAB aktywnie uczestniczy, jako interesariusz zarówno w konsultacjach publicznych, jak i w wywiadzie z zainteresowanymi uczestnikami rynku dotyczącym obecnych ram prawnych kontroli tytoniu w UE (TPD), prowadzonym przez DG Sante. **Uzgodnienie stanowiska UE w sprawie COP10 powinno zatem w równym stopniu obejmować wszystkie obszary wiedzy specjalistycznej i zainteresowane służby Komisji w tym zakresie.** Dlatego tak istotne jest, aby przedstawiciele DG Agri ściśle uczestniczyli w tworzeniu mandatu UE dla FCTC COP 10.

2. Kolejną kluczową kwestią, na którą, jako europejska organizacja plantatorów tytoniu pragniemy zwrócić uwagę Pana Komisarza jest proces legislacyjny w ramach planowanej rewizji Tytoniowej Dyrektywy Akcyzowej (Dyrektywa Rady 2011/64/EU).

Unijni plantatorzy tytoniu znajdują się obecnie w krytycznej sytuacji ekonomicznej, wynikającej z małej opłacalności uprawy surowca tytoniowego. Pomimo bardzo wysokiej jakości surowca produkowanego w UE (ok 120 tys. ton), trudno jest nam konkurować na globalnym rynku tytoniowym, a obecne koszty produkcji tytoniu wzrosły o kilkadziesiąt procent w porównaniu do poprzednich zbiorów. Koszty opału niezbędnego w procesie suszenia tytoniu, energii i nawozów, a także powszechny brak siły roboczej znacząco wpływają na bieżące zbiory tytoniu w Europie. Mimo wszystko uprawa tytoniu wciąż daje zatrudnienie i kreuje miejsca pracy w UE dla blisko 150 tys. plantatorów, ich rodzin oraz pracowników sezonowych w 11 państwach UE.

Dlatego tak ważne jest, aby propozycje Komisji Europejskiej w zakresie zmiany Tytoniowej Dyrektywy Akcyzowej TED 2011/64/EU dodatkowo nie wpływały destabilizująco na unijnych rolników produkujących tytoń.

W najbliższym czasie Komisja Europejska ogłosi projekt tekstu TED, podlegający zatwierdzeniu przez PE i Radę. Chcielibyśmy przedstawić nasze stanowisko w najważniejszych kwestiach (w kontekście TED), które niewątpliwie będą miały wpływ na dalsze funkcjonowanie sektora uprawy tytoniu. A oto najistotniejsze zagadnienia, które naszym zdaniem będą decydować o przetrwaniu i przyszłości produkcji surowca tytoniowego w UE.

I. W pełni wspieramy zaangażowanie Komisji Europejskiej w ograniczenie nielegalnego obrotu tytoniem oraz redukcję nielegalnej produkcji wyrobów tytoniowych w Europie poprzez wprowadzenie mechanizmów kontrolnych, hamujących nielegalny obrót i handel suszem tytoniowym i tytoniem wstępnie przetworzonym. Jednocześnie należy stwierdzić, że w tych przypadkach tytoń ten najczęściej pochodzi z krajów poza unijnych. Wspieramy harmonizację regulacji prawnych na poziomie UE, które z jednej strony wprowadzą jednolite zasady dotyczące uprawy tytoniu i przetwórstwa, z drugiej pewnością funkcjonowania dla legalnie funkcjonujących rolników, podmiotów skupujących surowiec tytoniowy oraz przedsiębiorstw przetwarzających liście tytoniu.

Uważamy, że skuteczny system kontroli przepływu tytoniu pomiędzy krajami członkowskimi może być uzupełniony systemami i technologiami elektronicznymi, które pozwolą na śledzenie przepływu tytoniu. **Jednocześnie jesteśmy skrajnie przeciwni objęciu systemem EMCS (Excise Movement and Control System) zarówno suszu tytoniowego (raw tobacco), jak i tytoniu wstępnie przetworzonego, (processed but not manufactured raw tobacco).** Podatki akcyzowe od wyrobów tytoniowych to podatki konsumpcyjne, które mają być nakładane na towary konsumpcyjne, a nie na półprodukty rolne lub nawet przemysłowe.

Nasza propozycja skutecznego i wydajnego monitorowania przemieszczania surowca tytoniowego w UE opiera się na jasnej definicji suszu tytoniowego (raw tobacco) oraz tytoniu wstępnie przetworzonego (processed but not manufactured raw tobacco). W związku z powyższym proponujemy następujące rozwiązania:

I. **Susz tytoniowy:** od plantatorów do pierwszych nabywców (przetwórców), sprzedawany jest w oparciu o jednolite umowy kontraktacji, kontrole i sankcje, określone przez unijne przepisy nadrzędne, z obowiązkową rejestracją/zezwoleń władz publicznych dla wszystkich legalnych podmiotów, podobnie jak ma to miejsce obecnie w Polsce.

II. **Tytoń wstępnie przetworzony (processed but not manufactured raw Tobacco):** od pierwszych przetwórców do producentów wyrobów tytoniowych, system oparty na rejestracji przez władze publiczne wszystkich upoważnionych operatorów i wstępnej autoryzacji wszystkich transportów za pośrednictwem systemu elektronicznego (kod 2D lub podobny). System może być administrowany przez zewnętrznego operatora, a wszystkie informacje są udostępniane tylko służbom Komisji i organom podatkowym/celnym krajów członkowskich.

TYLKO gotowe wyroby tytoniowe powinny pozostać w ramach obecnego systemu EMCS.

II. Kolejną kwestią, istotną z punktu widzenia przyszłości uprawy tytoniu w UE jest w ramach Tytoniowej Dyrektywy Akcyzowej, harmonizacja przepisów dotyczących nowej kategorii produktów tytoniowych tzw. Nowatorskich Wyrobów Tytoniowych. Jak już wielokrotnie wskazywaliśmy nowatorskie wyroby tytoniowe zawierają w swoim składzie naturalny tytoń, który w wyniku zastosowania nowoczesnej technologii jego podgrzewania, nie ulega procesowi spalania. Nie wydzielają się tym samym szkodliwe związki typowe dla tradycyjnych papierosów. Z pewnością wyroby nowatorskie będą miały decydujący wpływ na przyszłość branży tytoniowej, w tym nas plantatorów tytoniu. Rozwój sektora bezdymnych produktów tytoniowych jest wielką szansą dla plantatorów tytoniu na przyszłość i z pewnością umożliwi ciągłość zbytu wysokojakościowego, unijnego surowca tytoniowego. Dlatego tak ważne jest właściwe podejście legislacji europejskiej do harmonizacji podatkowej w tym segmencie. Zaproponowanie zbyt dużej minimalnej stawki akcyzowej dla wyrobów podgrzewanych może w krótkim okresie czasu doprowadzić do zahamowania rozwoju tego młodego segmentu wyrobów tytoniowych. Będzie to ze szkodą zarówno dla celów zdrowotnych, fiskalnych, jak również wpłynie negatywnie na zapotrzebowanie na unijny tytoń.

Jesteśmy przekonani, że tylko stabilna polityka podatkowa, wytyczenie wieloletniej mapy stopniowego zwiększania podatków w danym segmencie tytoniowym może pomóc w osiągnięciu celów zdrowotnych (potencjalnie mniejsza szkodliwość Nowatorskich Produktów tytoniowych) i fiskalnych. Przykładem rozważnej polityki fiskalnej jest Polska, gdzie w ostatnim czasie wytyczono kilkuletnią „mapę drogową” stopniowego podnoszenia podatku akcyzowego dla wyrobów tytoniowych (w tym tytoniu podgrzewanego) i dzisiaj to Polska ma jeden z najmniejszych w Europie rynków konsumpcji nielegalnych wyrobów tytoniowych – poniżej 5% całkowitej konsumpcji. Zostało to osiągnięte poprzez racjonalne podejście do kwestii opodatkowania wyrobów tytoniowych i tym samym zniwelowano możliwość zwiększenia nielegalnej konsumpcji wyrobów tytoniowych. Na drugim biegunie za przykład można podać Francję, gdzie gwałtowna podwyżka podatku akcyzowego na wyroby tytoniowe spowodowała dramatyczny wzrost konsumpcji wyrobów tytoniowych pochodzących z tzw. szarej strefy. Obecnie we Francji szacuje się nielegalną konsumpcję na ponad 30% rynku.

Tak więc nie zrealizowano tam celu zakładanego w ramach podwyżki podatku akcyzowego. Konsumenci masowo sięgają po tańsze, nielegalne wyroby tytoniowe, produkowane w nielegalnych fabrykach bez żadnej kontroli. Tym samym nie został również osiągnięty cel fiskalny tj. zwiększenie dochodów z akcyzy. W miejsce tego rozwinęła się przestępczość zorganizowana, zajmująca się dystrybucją nielegalnych wyrobów tytoniowych.

Taki negatywny scenariusz może mieć również miejsce w sytuacji nadmiernego opodatkowania tytoniowych wyrobów bezdymnych.

Szanowny Panie Komisarzu. Kształt zasygnalizowanych w piśmie rozwiązań legislacyjnych (COP10 WHO FCTC, TPD oraz TED) z pewnością będzie decydować o dalszym losie unijnych gospodarstw zajmujących się uprawą tytoniu. Bez realnego wsparcia ze strony Pana Komisarza i podległych Panu służb interes plantatorów tytoniu w omawianych rozwiązaniach legislacyjnych z pewnością będzie zmarginalizowany, co w konsekwencji może doprowadzić do upadku uprawy tytoniu w Europie.

W związku z powyższym jeszcze raz uprzejmie prosimy o pilną organizację spotkania z delegacją UNITAB w celu przedyskutowania z Panem Komisarzem żywotnych kwestii związanych z uprawą tytoniu. Liczymy na pozytywną odpowiedź na naszą prośbę.

Z wyrazami szacunku,

Podpisano,

Art.4.1(b) - privacy

UNITAB